

College van Burgemeester en Wethouders,
Vakgroep Ruimtelijke Plannen
Postbus 53
1800 BC Alkmaar.

Alkmaar, 30 juli 2017

Geacht College,

Hieronder volgt de Zienswijze van ANIMO op het Ontwerp Bestemmingsplan Noordwest Ziekenhuis (BP00140-0201, Sweco Nederland B.V., Alkmaar, 7 juni 2017)

1. Achtergrond van onze Zienswijze

ANIMO is al sinds 1991 betrokken bij het natuur- en milieubeleid van de Gemeente Alkmaar, waaronder ook de Alkmaarder Hout. Onder de Hout verstaan wij naast het bestaande groen ook gebieden die daar oorspronkelijk deel van uitmaakten, zoals het MCA-terrein, Westerlicht, gevangenis Schutterswei en het voormalige stadion van AZ.

Dit heeft de volgende observaties opgeleverd die van belang zijn voor de zienswijze:

- Pas in 1983 werd in het BP Westerhoutkwartier voor het eerst de hele Hout opgenomen, hoewel de focus zich beperkte tot het "Ontwikkelingsgebied Kraakmantuinen". Ook in het BP Sportlaan uit 2005 werd niet verder gekeken dan het gebied van het voormalige AZ-stadion, direct grenzend aan het parkbos.
- De veranderingen waren gekoppeld aan specifieke belangen op dat moment, zoals de bouw op de Kraakmantuinen om de fusie tussen Centraal en Elizabeth ziekenhuis vorm te geven, of het gebruik van het AZ terrein voor woningbouw om het nieuwe stadion (deels) te financieren.
- Daarnaast zijn regelmatig veranderingen (met een negatief effect op de Hout) geregeld binnen bestaande bestemmingsplannen, zoals tijdelijke units ten koste van de binnentuin van Westerlicht, en toestaan van parkeerplaatsen, direct grenzend aan de Hout, bij Huize Voorhout.
- Diverse veranderingen ten koste van de Hout zijn niet doorgestaan door tegenstand van belanghebbenden en/of door nieuwe inzichten. Voorbeelden zijn de plannen voor een parkeergarage op de plek van de bunker, parkeren in de tuin van het MCA, een Dag Behandeling Centrum direct achter Westerlicht (met veel autoverkeer), een brandweerpost bij Schutterswei en een theehuis in de bunker bij Huize Voorhout.
- Zo goed als alle genoemde veranderingen gingen ten koste van de Hout, d.w.z. het groene oppervlak, de natuurwaarden of de verblijfskwaliteit voor bezoekers. Het oppervlak van de Hout is gedecimeerd t.o.v. het verleden. Het park is sterk versnipperd, zowel door het ziekenhuis dat als een wig in de Hout steekt, als de Julianalaan die als wijk-ontsluitingsroute voor auto's de Hout doormidden snijdt. Ook zijn er een tiental parkeerlocaties in en rond de Hout aanwezig (zie Bijlage 1). Daardoor is de ecologische samenhang verminderd en de functie als (kind)veilige, rustige en groene oase aangetast.

- Ten opzichte van vergelijkbare parken, zoals Haarlemmer Hout, Vondelpark en Sonsbeek in Arnhem, zijn er in de Hout in de loop der tijd relatief veel (gebouwde) voorzieningen gekomen en is de druk van parkeren en autoverkeer erg groot.

Eind 2010 heeft een projectgroep van belanghebbende (bewoners, ANIMO, MCA en HVA) onder leiding van de Gemeente Alkmaar een Ontwikkelingsvisie Alkmaarder Hout opgeleverd (INBO rapport, zie Referentie 1). In deze visie is de versnippering en de belasting door autoverkeer erkend als centraal probleem. De Visie was bedoeld als leidraad voor toekomstige ontwikkelingen in de Hout. Echter, door de val van het Alkmaars College is de visie niet meer in behandeling genomen door de Raad. Voor ANIMO is deze visie nog steeds leidend voor onze zienswijze.

Op basis van langjarige ervaring met veranderingen in de Hout heeft ANIMO een zienswijze opgesteld die gebaseerd is op de volgende uitgangspunten:

- *bekijken van de effecten van nieuwbouw op de gehele Hout (niet alleen Westerhout)*
- *de effecten op langere termijn staan centraal (zoals barrièrewerking van de Julianalaan)*
- *de veranderingen mogen niet opnieuw ten koste van de Hout gaan, maar moeten per saldo leiden tot een herstel van eerdere aantasting van functies en kwaliteiten.*

2. Proces en procedure

Volgorde bouwplan en Bestemmingsplan

Bij het opstellen van het Ontwerp BP was nog geen definitief ontwerp van de nieuwbouw beschikbaar. Er lag een schets van de nieuwbouw in de vorm van een Masterplan, met een zeer summiere toelichting op de bepaling van de gekozen omvang (BVO en footprint), de locatie van de medische functies en de keuze voor de fysieke vormgeving. Deze keuzes bepalen indirect ook de ontsluiting en het parkeren, en zijn daarmee bepalend voor de effecten op de Hout en de omwonenden.

Pas per augustus 2017 zal een architect beginnen met het definitief ontwerp, waarbij een verdere optimalisatie en afweging waarschijnlijk zal leiden tot een gewijzigd ontwerp, en mogelijk andere effecten op de omgeving. Dit is echter pas te beoordelen na het moment waarop er een definitief BP is voorzien (november 2017).

Door de gekozen procedure van tegelijk werken aan bouwplan en bestemmingsplan is er op dit moment onduidelijkheid op een groot aantal punten (zie zachte/onduidelijke uitspraken bij Status van uitspraken in Bestemmingsplan / Stedenbouwkundig Plan). Duidelijkheid op korte termijn is geboden om de belangen van de belanghebbende te kunnen behartigen. De aanpak maakt het ook bijna onmogelijk om een discussie te voeren over de relevantie en noodzaak van de aanpassingen in het BP en een afweging te maken met andere belangen. De gekozen aanpak beperkt ook de mogelijkheden om alternatieven voor de vormgeving van de nieuwbouw te onderzoeken.

ANIMO heeft in de Klankbordgroep een z.g. 0-variant voor de nieuwbouw en ontsluiting gepresenteerd (zie hfdst. 4, punt 0-Variant Nieuwbouw). In de Commissie RO heeft ANIMO gepleit voor het alsnog toewerken in bouwplan en BP naar een 0-variant en, indien nodig, enig uitstel van het definitieve BP tot er voldoende duidelijkheid is over mogelijke alternatieven en het uiteindelijke bouwplan (zie Referentie 6).

Door de parallelle i.p.v. volgtijdelijke aanpak worden belanghebbenden, waaronder ANIMO, in grote mate beperkt in het uitoefenen van hun recht op het behartigen van hun belangen die in het geding komen bij de (ver)nieuwbouw van het ziekenhuis.

Vaststellingsovereenkomst

Medio 2016 is een Vaststellingsovereenkomst gesloten tussen NWZ en de Gemeente Alkmaar. De overeenkomst gaf het ziekenhuis op voorhand de vrijheid om beslag te leggen op een deel van de Westerhout, zonder dat de noodzaak daartoe was aangetoond en besproken met andere belanghebbenden. Hiermee ontbrak voor het ziekenhuis de stimulans om plannen voor de (ver)nieuwbouw te ontwikkelen binnen de grenzen van het bestaande terrein. Feitelijk is hiermee aantasting van de Westerhout uitgelokt, hetgeen strijdig is met de rol van de Gemeente als afweiger van alle hier spelende (publiek rechterlijke) belangen. De overeenkomst verplicht de Gemeente om per begin 2018 een definitief BP op tafel te leggen. Dit heeft geleid tot een overhaaste aanpak die belanghebbenden, waaronder ANIMO, beperkt in het behartigen van de natuur- en milieubelangen (zie Volgorde bouwplan en Bestemmingsplan).

ANIMO vindt dat bij het verdere proces van ontwikkeling van bouwplan en bestemmingsplan de vaststellingsovereenkomst geen rol meer mag spelen bij bovengenoemde punten.

Status van uitspraken in Bestemmingsplan / Stedenbouwkundig Plan

Onder Stedenbouwkundige uitgangspunten en ambities wordt gesteld "Het harde beleidskader om tot een succesvolle ontwikkeling van het ziekenhuis te komen, is samengevat in de uitgangspunten. Deze kunnen worden opgevat als regels die een stedenbouwkundige basiskwaliteit garanderen". Verder wordt gesteld: "Een optimale inpassing van het ziekenhuis vindt plaats als ook zaken met een lossere relatie ten opzichte van het ziekenhuis onder de loep worden genomen. Deze verbeteringen van de omgeving worden verkend onder de noemer 'ambities'". In het Bestemmingsplan vindt de juridische vastlegging plaats in de vorm van de Verbeelding en de Regels.

Dit suggereert dat "uitgangspunten" een formele status hebben, in tegenstelling tot "ambities". Echter, daarna wordt gesteld: "De gemeente streeft ernaar op termijn uitvoer te geven aan zowel de uitgangspunten als ambities. Dan zal ook duidelijk worden welke ambities haalbaar zijn . . . ". Het is hiermee onduidelijk wat de harde, afdwingbare zaken zijn en wat niet. Dit is temeer van belang omdat de ambities met name verbeteringen van de omgeving van het ziekenhuis betreffen.

Om zekerheid te krijgen over de status van uitspraken in het Ontwerp BP wordt hieronder samengevat in welke categorie ze volgens ANIMO vallen. In sommige gevallen lijken de harde en zachte uitspraken elkaar tegen te spreken t.a.v. de status, zoals bij het wel of niet slopen van de vleugel van Westerlicht.

Harde uitspraken (afdwingbaar):

(Verbeelding en regels)

- Zoekgebied t.b.v. nieuwbouw van 8000 m² in Westerhout
- Vleugel Westerlicht weg-bestemd (eventueel onderdoorgang)

- Ontsluitingsweg in Westerhout naast Westerlicht
- Groene zone vanaf dam Wilhelminalaan, langs vijver, tussen Westerlicht en nieuwbouw tot aan de Westerhout
- Groenstrook langs Metiusgracht
- Toegang voor bezoekers per auto aan Wilhelminalaan t.h.v. zusterhuis

(Toelichting)

- ontsluiting . . . geldt als uitgangspunt een zoekgebied ruwweg op de hoek van de Metiusgracht en de Wilhelminalaan ter hoogte van de te slopen zusterflat
- Als uitgangspunt geldt dat ambulances via de Julianalaan naar het ziekenhuis rijden
- De aanpassing van het profiel van de Julianalaan geldt als noodzakelijk uitgangspunt voor het goed functioneren van de spoedpost.
- Uitgangspunt is dat alle (groen)compensatie tot stand komt binnen vijf tot tien jaar na vaststelling van het bestemmingsplan.
- Een groene zone vanaf de Wilhelminalaan . . . naar de Westerhout maakt als uitgangspunt nadrukkelijk onderdeel uit van een groene ziekenhuisomgeving.

Zachte/onduidelijke uitspraken:

(Toelichting, Het Project)

- Verwacht wordt dat ondanks de toename van patiënten . . . een verdere afname van de omvang van het ziekenhuis gaan bewerkstelligen
- Er wordt gestreefd naar een . . . 'healing environment'. Daarom is het essentieel dat het maaiveld rondom het ziekenhuis groen is
- voorgenomen verbreding bestemming Cadettenschool/Westerlicht
- bij voorkeur afwikkeling van het verkeer grotendeels langs de randen van het park
- mogelijke plek parkeergarage onder de voortuin van het ziekenhuis nabij Westerlicht
- met het oppervlak dat vrijkomt in de laatste fase kan het terrein extra worden vergroend
- sterke voorkeur voor parkeren onder de grond
- Een alternatief vormt een centrale gebouwde parkeervoorziening boven de grond
- het zoekgebied voor ondergrondse parkeervoorziening is gedacht in de voortuin
- parkeervoorzieningen . . . onderdeel ambities waarvan de haalbaarheid wordt onderzocht
- Hierbij komt de westvleugel mogelijk te vervallen (Westerlicht).
- Watercompensatie wordt gezocht in het uitbreiden van de bestaande vijver in de voortuin
- demping van de huidige watergang kan effect hebben op het bos. Nader uit te voeren hydrologisch onderzoek staat daarom altijd aan de basis van ruimtelijke ingrepen in het gebied.
- singel mogelijk langs de Metiusgracht waardoor nog extra wateroppervlak aan het gebied wordt toegevoegd
- nieuwe waterloop aan de boszijde . . . biedt de mogelijkheid tot het realiseren van een natuurlijke scheiding tussen bos en ziekenhuisterrein
- wenselijk aan de Metiusgracht een groene omzoming te maken
- Cadettenschool los van alle niet-monumentale bebouwing. Aan weerszijden wordt een open groene ruimte gecreëerd
- voornemen is om Westerlicht te gebruiken t.b.v. kantoor- en/of o opleidingsruimte
- Na afronding van de vernieuwbouw is het mogelijk om de verloren verbinding tussen het park en de Ropjeskuil te herstellen

(Toelichting, Beleid)

- stimuleren dat voor nieuwbouw/herstructurerings locaties wordt gekozen voor duurzame warmtelevering middels restwarmte en restkoelte. In de verdere planuitwerking wordt hier nader naar gekeken
- Gedurende de bouw- en sloopwerkzaamheden zal geluidhinder . . . vanzelfsprekend zoveel mogelijk worden beperkt
- mogelijk een sloot van circa 1.300 m² (secundaire watergang) tussen Huize Westerlicht en het bestaande ziekenhuis gedempt worden
(Milieu en Waarden)
- aangenomen dat het areaal terreinverharding (wegen, paden, trottoirs, parkeerplaatsen, e.d.) per saldo niet toeneemt
- De opstelcapaciteit op de Metiusgracht en op de Prinses Julianalaan (kruisingen met Kennemerstraatweg) verdient nadere aandacht in de uitwerking
(Toelichting, Juridisch)
- Mocht de vleugel worden gesloopt dan zal de achterzijde van het Westerlicht ruimte bieden aan een groene, recreatieve wandelverbinding tussen Westerhout en de Wilhelminalaan
- Daar kan dan worden gebouwd in de vorm van een luchtbrug.
- Uiteraard zijn er meer bestaande en aan te leggen groenstructuren. Deze worden vanwege de flexibiliteit . . . niet exact vastgelegd.
- Bestaande parkeergarage: Los van het feit dat daar in de toekomst helemaal geen bebouwing is voorzien
- In de groenbestemming naast Westerlicht is de ontsluiting voorzien tbv spoedeisende hulp
- In het zuidoostelijk deel van het plangebied is de hoofdontsluiting van het ziekenhuisterrein voorzien
(Toelichting, Mij uitvoerbaarheid)
- Ook zijn afspraken gemaakt over het eventueel later terugkopen van gronden die het ziekenhuis heeft ingericht als groencompensatie

Gezien het grote aantal zachte/onduidelijke uitspraken vindt ANIMO dat het ontwerp BP tekort schiet in het bieden van informatie die de belanghebbenden nodig hebben om hun belangen te kunnen behartigen (zie ook punt Volgorde bouwplan en Bestemmingsplan).

3. Opzet bestemmingplan

Bredere focus bestemmingsplan

Het Ontwerp BP betreft het terrein van het ziekenhuis (inclusief momenteel niet gebruikt Westerlicht) en een deel van de Westerhout (voor 1^e fase nieuwbouw en ontsluitingsweg voor ambulances).

Echter, de ligging van het ziekenhuis in de Alkmaarder Hout heeft een grote invloed op het functioneren van het gehele park, m.n. de sterke versnippering die ten koste gaat van zowel natuur- en recreatiewaarde (zie Referentie 1: Alkmaarder Hout – Ontwikkelingsvisie). Het park is sterk versnipperd omdat het ziekenhuis als een wig de Hout insteekt, waardoor de Westerhout niet meer verbonden is met de Voorhout (deel bij huize Voorhout). Een andere oorzaak is de zeer drukke Julianalaan die de Hout doormidden snijdt (zie ook hfdst. Verkeer en Parkeren). Het ziekenhuis draagt hier aan bij via autoverkeer naar het P8 parkeerterrein bij Westerlicht.

De verblijfskwaliteit in het deel bij Voorhout wordt aangetast door het parkeren op de Harddraverslaan en het autoverkeer voor het ziekenhuis op de Wilhelminalaan tot aan de hoofdingang. In andere delen van de Hout wordt de verblijfskwaliteit vooral aangetast door het verkeer op de Julianalaan.

De in het Ontwerp BP vastgelegde groene verbinding (zie Ecologische corridor en wandelroute) en de verplaatsing van de toegang op de Wilhelminalaan (zie Ontsluiting autoverkeer via zusterhuis) lossen sommige problemen op. Echter, negatieve effecten op de Hout worden weer vergroot door de vastgelegde ontsluiting voor ambulances via de Julianalaan (zie punt Ontsluiting via Julianalaan) .

In het Stedenbouwkundig Plan wordt de relatie tussen plangebied en rest van de Hout erkend. Bij de Stedenbouwkundige uitgangspunten wordt gesteld "Een optimale inpassing van het ziekenhuis vindt op langere termijn plaats als ook zaken met lossere relatie ten opzichte van het ziekenhuis onder de loep worden genomen. Deze verbeteringen van de omgeving worden verkend in een apart document: het toekomstperspectief".

ANIMO heeft samen met bewonersorganisaties rond de Hout een z.g. Wensbeeld geformuleerd voor NWZ nieuwbouw dat ook beoogt de functies en waarden van de Alkmaarder Hout te versterken (zie Referentie 2). Het betreft deels maatregelen binnen het plangebied, maar ook veel maatregelen daarbuiten, zoals het parkeervrij maken van de Harddraverslaan, het auto-arm maken van een deel van de Julianalaan en het handhaven van de bijzondere verblijfskwaliteit in de Westerhout (zie Effecten ontsluiting voor ambulances en huisartsenpost).

ANIMO vindt dat de effecten van de nieuwbouwplannen op de rest van de Hout, en mogelijke oplossingen in beider voordeel, bekeken moeten worden in het kader van het nu ontwikkelde BP en niet op langere termijn in het toekomstperspectief.

Het plangebied moet uitgebreid worden met de Westerhout, de Voorhout (met Harddraverslaan) en de delen bij de muzieknis en stadsboerderij (met Julianalaan). Dit waarborgt dat het effect van de nieuwbouw op het functioneren van de Hout adequaat wordt meegenomen. Dit hoeft niet te leiden tot een extra inspanning als de relevante inhoud van het conserverend Bestemmingsplan Zuid-West wordt gebruikt.

Samenhang planuitwerking in de tijd

De (ver)nieuwbouw van het ziekenhuis vindt plaats over een periode van 16 jaar (2019-2035). Hierbij vindt volgens het Ontwerp BP in fase 1 een aantasting van de Westerhout plaats welke deels wordt gecompenseerd op een door reclamanten betwiste wijze (zie hfdst. Groen en Compensatie). Indien de compensatie meer oppervlak vergt zal dit pas in de derde fase gerealiseerd kunnen worden.

Voor de aanleg van de extra parkeerplaatsen wordt nu gedacht aan een ondergrondse parkeergarage onder de tuin van het ziekenhuis of een gebouwde bovengrondse voorziening in twee lagen bij de Metiusgracht. De eerste optie kan in fase 1 gebouwd worden maar realisatie is lang niet zeker (zie Verkeer en Parkeren). De tweede optie kan pas gerealiseerd worden in fase 3. Een derde optie, een parkeergarage onder de te slopen zusterflat, kan wel in fase 1 worden gerealiseerd, maar is niet opgenomen in het Ontwerp BP.

Verder is vergroening van het NWZ terrein om allerlei redenen gewenst (zie Vergroening), maar kan dit pas in fase 3 gerealiseerd worden. Echter, het nu vast te stellen bestemmingsplan betreft alleen fase 1 en fase 2 (10 jaar). De te bereiken eindsituatie na de 3e bouwphase zal geregeld worden in een volgend bestemmingsplan. Hierdoor is de samenhang tussen de maatregelen in fase 1 en 2 (essentieel voor de nieuwbouw) en de maatregelen in fase 3 (essentieel voor een goede inpassing) niet verzekerd.

ANIMO begrijpt dat het ruimtelijk instrumentarium op een flexibele en gefaseerde uitvoering moet zijn toegeschreven, maar wil zekerheid over de uiteindelijke inpassing (t.a.v. parkeren, vergroening en eventueel compensatie) van de nieuwbouw in de Hout. Zaken die spelen na afloop van het BP moeten vastgelegd worden via een privaatrechterlijke regeling of anderszins (zie ook Vergroening en NWZ-parkeren).

4. Nieuwbouw, ambulances en Westerhout

Beslag op de Westerhout

De Westerhout heeft binnen de Hout een unieke positie:

- het is het grootste aaneengesloten groengebied van de Hout
- het heeft als enige deel van de Hout de functie "Natuur" (zie Referentie 1)
- hier zijn de enige plekken waar men nog echte stilte kan ervaren.

Dit deel van de Hout is al gekrompen met minstens 12000 m² door nieuwbouw op de Kraakmantuinen in 1995, volgens de Gemeente de "laatste" uitbreiding ten koste van de Hout [Bestemmingsplan Westerhoutkwartier, 1985].

Het Ontwerp BP bestemt 8.000 m² in de Westerhout als zoekgebied, waarvan 5900 m² bebouwd wordt (blz. 22, Toelichting). Daarnaast wordt beslag gelegd op 600 m² voor aanleg van een weg voor ambulances en bezoek aan de huisartsenpost. In totaal wordt dus de natuurfunctie van **8600 m²** (11% van oppervlak Westerhout) in enige of meerdere mate aangetast. Eventuele compensatie vindt plaats op een door reclamanten betwiste wijze (zie Vergroening en Compensatie).

De aantasting van de Westerhout betreft niet alleen het feitelijk kappen van bomen maar ook de indirecte invloed van bouwen, zoals aantasting van de natuurbeleving door het zicht op (verlichte) gebouwen vanuit het bos, overlast van regelmatige onderhoudsactiviteiten en minder bezonning (zie Maximale bouwhoogte). Verder heeft de nieuwe ontsluiting voor ambulances diverse negatieve effecten (zie volgende punt).

Het beslag leggen op de Westerhout wordt in het Ontwerp BP gemotiveerd bij de presentatie van het Masterplan (Toelichting, blz. 15). Daarbij wordt niet ingegaan op eventuele mogelijkheden om minder essentiële functies tijdelijk elders onder te brengen, zoals de afgelopen jaren regelmatig is gebeurd (units in tuin van Westerlicht). Ook is niet bekeken of sommige functies (b.v. opleiding) deels naar fase 2 verschoven kunnen worden. Verder zou flexibiliteit t.a.v. de lengte van de vleugels mogelijk moeten zijn omdat deze worden gebruikt voor verpleging (Masterplan: logistieke as aan de parkzijde geflankeerd door verpleegafdelingen). Tenslotte heeft ANIMO onvoldoende concrete informatie vanuit NWZ verkregen om te concluderen dat opties voor de fysieke huisvesting van de gewenste functies, zonder aantasting van de Westerhout, goed zijn onderzocht (zie 0-Variant Nieuwbouw).

Gezien de onvoldoende onderzochte alternatieven, waaronder een 0-variant zonder kappen in de Westerhout, is volgens ANIMO het belang van beslag leggen op het meest waardevolle natuurdeel van de Hout niet voldoende aangetoond en daarmee niet acceptabel.

Effecten ontsluiting voor ambulances en huisartsenpost

Het Ontwerp BP gaat uit van een ontsluiting voor ambulances via de Julianalaan en een nieuw aan te leggen weg door de Westerhout langs de westzijde van Westerlicht (zie Verbeelding) naar de Spoedeisende Hulp (SEH) post.

Op basis van NIVEL cijfers over landelijk ambulancegebruik (referentie 7) gaat het voor de locatie Alkmaar om ongeveer 60 ambulances per dag, waarvan de helft met gebruik van sirene. De laatste jaren is een duidelijke toename te zien in het aantal ambulances.

Gesteld wordt dat Julianalaan/Westerhout vanuit het zuiden de kortste route is. Echter, vanaf de Kennemersingel is het de langste route, langer dan via de oostzijde van Westerlicht (huidige P8-route) en ook langer dan de route via Metiusgracht en over de Kraakmantuinen (zie ontsluiting in Terugval optie Plan-B van de Gemeente uit 2012). Het is niet bewezen dat dit ook de snelste route is, gezien de aanzienlijk grotere aantallen auto's en fietsers op de Julianalaan, vergeleken met de Metiusgracht.

Het Ontwerp BP heeft het ook over gebruik van de ontsluiting voor bezoekers van de Huisartsenpost (HAP). De huidige HAP bij station Alkmaar-Noord is geopend van 17 uur tot 8 uur 's morgens, waarbij de (nachtelijke) bezoekers hoofdzakelijk met de auto komen. Op basis van NIVEL cijfers over landelijk HAP gebruik (Referentie 8) kan voor de locatie Alkmaar uitgegaan worden van minimaal 100 bezoekers per avond/nacht. Dit betekent aanzienlijke (nachtelijke) verkeersstromen, aanleg van tientallen parkeerplaatsen bij de toegang en overlast van de parkeeractiviteiten.

Voor zover bekend uit het Masterplan van NWZ krijgen SEH en HAP een plek in de 1^e fase nieuwbouw welke in open verbinding staat met een stuk van de Westerhout dat momenteel het rustigste (natuur)deel is van de totale Hout. Het geluid van sirenes van de ambulances, maar ook het bezoek aan de HAP verstoren een essentiële waarde van de Westerhout, namelijk afwezigheid van stedelijke onrust en lawaai. Vanwege de veiligheid zullen SEH en HAP toegangen goed verlicht worden, hetgeen zichtbaar zal zijn vanuit een flink deel van de Westerhout. Dit gaat ten koste van de natuurbeleving van het bos in de avonduren.

De ontsluiting betekent ook dat voor het eerst sinds het ontstaan van de Hout in 1607 een nieuwe weg voor voertuigen wordt aangelegd in de Hout. In de visie op het gebied (Ontwerp BP, blz. 14) wordt gesteld "Ook wordt in de huidige situatie de Alkmaarderhout doorsneden door wegen waarin de auto de overhand heeft. Daardoor bestaat de Alkmaarderhout uit diverse kleine parkdelen: de samenhang ontbreekt". De nieuwe weg draagt daartoe bij, temeer daar deze de ecologische corridor kruist (zie Ecologische corridor en Wandelroute). Daardoor wordt het positieve effect van de corridor op het ecologisch koppelen van de delen van de Hout weer deels teniet gedaan (zie ook 0-Variant Nieuwbouw).

ANIMO is tegen de locatie van SEH en HAP (voor zover nu bekend) en de daar aan gekoppelde ontsluiting via de Westerhout, omdat het unieke waarden aantast die alleen in de Westerhout aanwezig zijn, zoals rust en natuurbeleving zonder lichtverstoring. De aanleg van de ontsluitingsweg is strijdig met de gegeven visie op de samenhang van de Hout.

ANIMO heeft een alternatief voor locatie en ontsluiting voorgesteld en het NWZ gevraagd deze verder uit te werken, zodanig dat deze geen overlast veroorzaakt in de Westerhout en de ecologische corridor niet kruist (zie 0-Variant Nieuwbouw).

0-Variant Nieuwbouw

De 0-variant betreft nieuwbouw zonder beslag op de Westerhout. In de eigen 0-variant van NWZ wordt slechts geconstateerd dat, gegeven de verdeling van functies in het masterplan, kortere vleugels richting Westerhout leiden tot onvoldoende volume en problemen met de toedeling van ruimte aan functies. De insprekende partijen hebben in de Klankbordgroep aan het NWZ gevraagd om een 0-Variant waarin de dan optredende problemen worden benoemd en vervolgens een poging wordt gedaan om deze op te lossen, inclusief een herbezinning op de functies. Doel was de problematiek en mogelijke oplossingen helder te krijgen.

Omdat deze oplossingsgerichte 0-variant niet beschikbaar kwam heeft ANIMO, in samenwerking met oud-coördinator ziekenhuisbouw Erik Koopmans, zelf een 0-variant opgesteld (zie Referentie 5). Deze variant resulteert in:

- geen beslag op grond in de Westerhout
- geen kruising van de ontsluiting van SEH en HAP met de te maken ecologische corridor
- geen overlast van SEH en HAP activiteiten in de Westerhout.

ANIMO heeft in de Klankbordgroep NWZ gevraagd om deze 0-variant verder uit te werken en eventuele problemen in overleg met de Klankbordgroep proberen op te lossen. Daarbij zouden ook de bredere opties, genoemd onder het punt Beslag op de Westerhout meegenomen kunnen worden. Hiermee zou voldaan zijn aan de gebruikelijke aanpak (zoals in het kader van een MER) om redelijk onderbouwde alternatieven te onderzoeken.

In de Commissie RO heeft ANIMO het NWZ gevraagd om maximaal toe te werken naar de 0-Variant en de Gemeente gevraagd dit te ondersteunen (zie Referentie 6). De Gemeente Alkmaar heeft toegezegd dat NWZ alle alternatieven op een rijtje zet in een z.g. Afwegingsnota. ANIMO heeft daarvoor een raamwerk gesuggereerd (zie Bijlage 2).

ANIMO vraagt een aantoonbare inzet van NWZ en Gemeente voor een probleem oplossende 0-variant die kappen van bomen en overlast in de Westerhout voorkomt, en de te maken ecologische corridor niet aantast.

5. Vergroening, compensatie en groene verbinding

Vergroening van het NWZ-terrein

In het ontwerp BP (Visie op het gebied) en het bijbehorende Stedenbouwkundig Plan is vergroening van het NWZ terrein een van de belangrijkste uitgangspunten. Vergroening komt ook terug bij het masterplan en de onderwerpen parkeren, water, ontsluiting, massa

en hoogte, monumenten, beschermd stadsgezicht en diverse beleidsstukken, waaronder het groenbeleidsplan.

In de afgelopen jaren is veel groen verdwenen in het plangebied:

- Kraakmantuin (t.b.v. vorige nieuwbouw): meer dan 12000 m²
- Binnentuin van Westerlicht (t.b.v. plaatsing tijdelijke units voor MCA): 2000 m²
- P8-parkeerterrein excl. gesloopt zorgcentrum (t.b.v. parkeren): 1000 m²

Deze "ontgroening" van 15000 m² betreft ongeveer 20% van het huidige plangebied.

Wat betreft de vergroening kan onderscheid gemaakt worden naar:

- Compensatiegroen: via een voorwaardelijke verplichting is 5900 m² vergroening vastgelegd op het NWZ terrein. Dit is echter groen ter compensatie van verloren groen in de Westerhout (zie ook Compensatie van kappen in de Hout). Bovendien is niet zeker of dit groen gerealiseerd wordt, mocht het beslag op de Westerhout, en daarmee de m² compensatie, lager uitvallen.
- Groene verbinding: via een voorwaardelijke verplichting is groen vastgelegd in een strook vanaf de huidige hoofdingang aan de Wilhelminalaan tot aan de Westerhout. Het betreft echter bijna geheel bestaand groen (tuin bij de hoofdingang) of terugbrengen van verwijderd groen onder een vorig BP (binnentuin Westerlicht en P8-parkeerterrein)
- Overig NWZ terrein: dit betreft de rest van het huidige NWZ terrein, voor zover niet gebruikt voor de nieuwbouw, wegen of parkeren. Voor de nieuwbouw werd een footprint van 24000 m² genoemd (25% reductie t.o.v. huidige 32000 m², zie Voorontwerp BP), maar deze is niet vastgelegd in het Ontwerp BP. De noodzakelijke ruimte voor parkeren is sterk afhankelijk van de parkeeropties: ondergronds, bovengronds in twee lagen of op maaiveld. In het ontwerp BP is echter geen keuze vastgelegd. Als gekozen wordt voor parkeren op maaiveld is 17200 m² (860 x 20m²) nodig en resteert nauwelijks ruimte voor vergroening op de rest van het terrein.

Bovendien komt een deel van het te vergroenen oppervlak pas beschikbaar in fase 3. Omdat dit buiten de periode van het Ontwerp BP valt geeft dit extra onzekerheid over de realisatie (zie ook Samenhang planuitwerking in de tijd).

Tenslotte moet nog de mogelijkheid van woningbouw bij de Metiusgracht genoemd worden in/na fase 3, vast te leggen in een volgend BP. Ook deze mogelijkheid creëert onzekerheid over de mate van vergroening.

Gezien het verdwenen groen in de afgelopen jaren kan de nieuwbouw in de Hout dus per saldo leiden tot een verdere afname van het groene oppervlak i.p.v. de beoogde toename.

Om de vergroening zeker te stellen heeft ANIMO in de Klankbordgroep voorgesteld een Gemengde bestemming "Maatschappelijk / Groen" te geven aan het rest-deel van het plangebied dat niet onder de regels over de voorwaardelijke verplichtingen valt. In tegenstelling tot de enkelvoudige bestemming Maatschappelijk zou vergroening geen keuze zijn maar een automatisme wanneer gebied niet gebruikt wordt voor bouwwerken, parkeren en wegen. Hiermee zou toch een flexibele inrichting van het plangebied mogelijk zijn.

Een andere mogelijkheid is om voor het rest-deel een voorwaardelijke verplichting t.a.v. vergroening op te leggen ter grootte van b.v. 50% van het oppervlak (eventueel kan voorwaardelijke verplichting 3 voor 900 m² compensatie hier in meegenomen worden). Het risico van onvoldoende vergroening vanwege andere bebouwing dan die van NWZ in/na fase 3 moet uitgesloten worden door een maximum te stellen aan het te bebouwen oppervlak in het plangebied, ter grootte van de momenteel verwachte footprint in de eindfase. Eventueel kunnen ook privaatrechterlijke afspraken ingezet worden om de vergroening zeker te stellen.

Terwijl vergroening van het NWZ terrein centraal staat geeft het Ontwerp BP geen enkele zekerheid over de extra vergroening (d.w.z. niet gekoppeld is aan verlies van groen in de Westerhout). ANIMO wil dat maximale vergroening wordt vastgelegd via nader te bepalen regels in het Bestemmingsplan.

Compensatie van kappen in de Hout

In het Ontwerp BP wordt bij het beslag leggen op een deel van de Westerhout (8000 m²) de volgende opties genoemd (zie Toelichting, blz. 43 en bijlage Kaders groencompensatie):

- handhaven bomen
- verplanten bomen
- kappen en compenseren van bomen

Verder moet oppervlakte van de herbeplanting ten minste even groot te zijn als de gevelde oppervlakte.

Bij alle opties en criteria wordt niet onderkend dat de Westerhout meer is dan een verzameling bomen; het is een in honderden jaren geëvolueerd ecologisch systeem van met elkaar verweven flora en fauna elementen. Ook de bodemstructuur is een onderdeel van het ecosysteem en deze kan per definitie niet overgeplaatst worden.

Een gehandhaafde boom in een grasveldje naast de nieuwbouw is prettig voor de mens maar draagt nauwelijks bij aan de natuurwaarde. Bij verplanten blijft de boom zelf (enigermate) behouden maar niet de in jaren gegroeide interactie met flora in de directe omgeving.

In reactie op deze eerder geuite kritiek is nu in het Ontwerp BP vastgelegd dat een deel van de compensatie plaats vindt op het parkeerterrein rond het gebouw op de vroegere Kraakmantuinen. Dit terrein sluit aan op de Westerhout waardoor een groter ecologische geheel ontstaat met kansen voor onderlinge uitwisseling. Maar zelfs dan duurt het minstens een halve eeuw voordat het nieuwe terrein enigszins met de Westerhout vergelijkbare natuurkwaliteit zou kunnen hebben.

In theorie zou compensatie in de vorm van een veel groter oppervlak dan dat van de kap (verhouding 4 : 1) op den duur eenzelfde natuurwaarde kunnen opleveren. Maar dit oppervlak lijkt niet aanwezig, zelfs bij volledig ondergronds parkeren (zie ook Vergroening).

ANIMO beschouwt de voorgestelde compensatieregeling als onvoldoende om de verloren natuurwaarde in de Westerhout te compenseren. Compensatie zou gebaseerd moeten zijn op een (flink) hogere ratio dan 1:1, maar hiervoor lijkt de ruimte te ontbreken. Ook moet compensatiegebied direct aansluiten bij bestaande groene gebieden in de Hout.

Ecologische corridor en wandelroute

In het Ontwerp BP is een groene verbinding vastgelegd vanaf de toegang aan de Wilhelminalaan, door de tuin langs de vijver, tussen Westerlicht en nieuwbouw door, naar de Westerhout. Deze heeft de vorm van een strook in het plangebied met een z.g. Voorwaardelijke verplichting.

Er wordt niet altijd onderscheid gemaakt tussen de twee functies van de verbinding:

- een ecologische corridor voor de fauna in de Hout
- een wandelroute voor bezoekers van de Hout.

Bij de ecologische corridor zijn schuilmogelijkheden (struiken, etc.) en duisternis van belang voor de dieren; bij de wandelroute is er vanuit sociale veiligheid openheid gewenst. Deze zijn bij de minimale breedte van 15 meter normaal goed te combineren.

Vanuit ecologisch oogpunt is de huidige sloot tussen Westerlicht en het ziekenhuis zeer waardevol en zou onderdeel moeten zijn van de verbinding. In het Masterplan wordt deze sloot echter gedempt en is niet meer aanwezig in het Ontwerp BP (zie de Verbeelding).

Het Ontwerp BP legt een ontsluitingsroute vast voor ambulances en bezoekers van de HAP. Deze route kruist de groene verbinding bij Westerlicht. Met name het gebruik door bezoekers van de HAP, in de avond en nachtelijke uren, vormt een aantasting van de functie van de corridor.

De wandelroute maakt het mogelijk om een "rondje door de Hout" te maken. De aantrekkelijkheid van de wandelroute is ook afhankelijk van de barrières elders, zoals het oversteken van de drukke Julianalaan in de buurt van Westerlicht.

Omdat m.n. de ecologische corridor niet optimaal is heeft ANIMO in de 0-variant gezocht naar een oplossing waarbij de sloot gehandhaafd blijft en de corridor de ontsluiting niet kruist (zie 0-Variant Nieuwbouw en Referentie 5). De ontsluiting wordt hierbij verplaatst naar de andere zijde van Westerlicht (de huidige P8-route). Als voorwaarde voor ontsluiting via de Julianalaan wordt hier uitgegaan van een auto-arme Julianalaan op het stuk van Westerlicht tot Westerweg. Dit vermindert de eerder genoemde barrière in het "rondje door de Hout" aanzienlijk.

ANIMO acht het Ontwerp BP niet optimaal qua kwaliteit van ecologische corridor en facilitering van een "rondje door de Hout". Daarom vragen wij om een herbezinning op delen van het Masterplan die kunnen leiden tot een optimalere groene verbinding.

6. Verkeer en parkeren

Ontsluiting autoverkeer via zusterhuis

In het Ontwerp BP wordt uitgegaan van ontsluiting van het ziekenhuis vanaf de Wilhelminalaan, ter hoogte van de te slopen zusterflat. Dit is in overeenstemming met het voorstel in het Wensbeeld, opgesteld door ANIMO in overleg met omwonenden. ANIMO is het ook eens met een vergroening van het terrein van het zusterflat (zie ook Referentie 2).

ANIMO stemt in met de vastgelegde hoofdontsluiting maar stelt als voorwaarde dat deze zo wordt uitgevoerd dat een ondergrondse parkeergarage op de hoek van Metiusgracht en Wilhelminalaan mogelijk is (zie NWZ-parkeren op eigen terrein).

Ontsluiting via Julianalaan

In het Ontwerp BP wordt gesteld (bij Context Verkeer) dat de auto-intensiteit van circa 6.000 voertuigen/etmaal op de Julianalaan vanuit verkeerskundig oogpunt vrij rustig is te noemen. Echter, het gaat hier niet om zo maar een weg, maar om een route door een park waarin kinderen vlakbij de Julianalaan eendjes voeren, waar bezoekers niet bedacht zijn op een drukke verkeersweg en waar verkeerslawaaï veel zwaarder telt. Daarom is er in de meeste vergelijkbare Nederlandse parken helemaal geen autoroute door (de kern) van het park. Zelfs New York denkt er niet aan om een autoroute dwars door Central Park aan te leggen.

Vanuit een lange termijn perspectief wordt in de Ontwikkelingsvisie Alkmaarder Hout (zie Referentie 1) uitgegaan van het opheffen van de barrière werking van de Julianalaan door minimaal verkeer toe te laten. Verkeer en parkeren in de Alkmaarder Hout vinden dan plaats aan de randen van de Hout.

Omdat er momenteel geen alternatieven beschikbaar zijn voor de buslijn langs het ziekenhuis zijn beperkingen op het deel vanaf de Kennemerstraatweg tot Wilhelminalaan moeilijk te realiseren. Dit is wel mogelijk op het andere deel richting Westergweg, waar de barrière werking het meest gevoeld wordt.

In het Ontwerp BP wordt echter een zodanige ontsluiting voor ambulances en HAP bezoekers vastgelegd dat deze over de hele Julianalaan rijden en de verkeersintensiteit verder doen toenemen.

In de 0-Variant van ANIMO wordt de ontsluiting verplaatst naar de oostzijde van Westerlicht (huidige P8-route). Hierdoor zouden geen ambulances en HAP bezoekers rijden over de Julianalaan vanaf Westerlicht tot de Westergweg. Dit deel zou dan omgezet kunnen worden in een auto-te-gast weg, waarbij sluipverkeer wordt geweerd. Daardoor zal ook de hoeveelheid autoverkeer op de rest van de Julianalaan afnemen.

Volgens een ANIMO verkeersonderzoek naar herkomst van auto's op de Julianalaan bestaat slechts een klein deel van het verkeer over de Julianalaan uit bestemmingsverkeer van/naar de buurten rond langs de Westergweg (zie Referentie 9). Verkeersberekeningen van de Gemeente voor afsluiting van de Julianalaan wezen op beperkte verkeerseffecten elders, maar wel ontsluitingsproblemen voor enkele buurten. De huidige ICT mogelijkheden bieden echter de mogelijkheid om alleen bestemmingsverkeer toe te staan op de Julianalaan.

ANIMO is in beginsel tegen ontsluiting voor SEH en HAP via de Julianalaan vanwege een verdere toename van de barrière werking van deze al veel te drukke doorsnijding van het park. Als het toch zou gebeuren dan zo kort mogelijk (vanaf de Kennemerstraatweg via de P8-afslag) en in combinatie met het verdwijnen van niet-bestemming verkeer.

NWZ parkeren op eigen terrein

In het Ontwerp BP wordt uitgegaan van een behoefte aan 1250 parkeerplaatsen. Exclusief 250 plaatsen op de locatie van het voormalige Elizabeth ziekenhuis, en 140 plaatsen op de openbare weg, gaat het om 860 (niet-tijdelijke) parkeerplaatsen op de NWZ-locatie in de Hout.

Wat betreft parkeren zijn in de Klankbordgroep drie alternatieven genoemd, namelijk uitbreiding van de Singelgarage, een garage onder de te slopen zusterflat of een garage onder de huidige tuin bij de hoofdentree. Echter, het Ontwerp BP noemt slechts de opties:

- parkeergarage onder de tuin bij de hoofdentree
- een gebouwde voorziening in 2 lagen langs de Metiusgracht.

ANIMO is tegen de eerste optie vanuit een lange termijn perspectief, zoals verwoord in de Ontwikkelingsvisie Alkmaarder Hout (zie Referentie 1). Verkeer en parkeren vindt dan alleen nog plaats aan de randen van de Hout. Onder de Hout valt ook het terrein van het ziekenhuis, in lijn met het concept "landhuis in de Hout" uit de Stedenbouwkundige Visie. De voorgestelde parkeergarage komt nabij Westerlicht, in het hart van de Hout, en zal voor zeer lange tijd invloed hebben op de ontwikkelingen bij dit hart. Een van de risico's is het ontsluiten van de garage via de Julianalaan, hetgeen strijdig is met de Ontwikkelingsvisie.

Verder gelden de volgende concrete bezwaren:

- Voor de bouw van de ondergrondse parkeergarage moeten de meeste (monumentale) bomen in de tuin van het ziekenhuis gekapt worden. Deze kunnen niet terugkomen vanwege de beperkte dikte van de grondlaag bovenop de garage. Hiermee wordt de ecologische kwaliteit van de hier te realiseren groene verbinding aangetast en de belevingswaarde voor de gebruikers van de wandelroute.
- Er moet een toegangsroute komen vanaf de hoek bij de zusterflat over het terrein naar de huidige hoofdentree. Deze drukke route (750 parkeerplaatsen, twee maal gebruikt, 3000 autobewegingen) verstoort de te realiseren "healing environment" voor de patiënten.
- Dit verkeer gaat ook ten koste van de kwaliteit van de ecologische corridor c.q. wandelroute over het dak van de garage. Ze kruist ook en later te maken tweede wandelroute van Westerhout naar de Voorhout (zie Referentie 2).
- Tenslotte kan de diepe parkeergarage de afwatering van het terrein richting vijver en boezemwater verstoren.

ANIMO heeft ook bezwaren tegen de tweede optie omdat deze leidt tot een groot beslag op de ruimte op maaiveld. Dit beperkt de mogelijkheden voor vergroening van het NWZ-terrein sterk. Bovendien kan deze parkeervoorziening pas na de tweede fase worden gerealiseerd, waardoor dit niet vastgelegd kan worden in het nu ontwikkelde BP. Het risico bestaat dat realisatie niet gebeurt en dat terug gevallen wordt op parkeren op maaiveld, met nog grotere beperkingen voor vergroening van het NWZ-terrein (zie ook Vergroening).

ANIMO heeft in de Klankbordgroep gepleit voor een derde optie, een ondergrondse parkeergarage onder het groene terrein dat aangelegd wordt na sloop van de zusterflat. Dit heeft de volgende voordelen t.o.v. de andere opties:

- onder de 3500 m² groen kunnen tijdens de eerste bouwfase 600 parkeerplaatsen in drie lagen gerealiseerd worden; eventueel kan dit in de 3^e fase verder uitgebreid worden.
- de bezoekers kunnen direct vanaf de Wilhelminalaan de garage in, waardoor op het NWZ-terrein alleen auto's rijden die personen afzetten of ophalen bij de ingang. Dit is gunstig voor het realiseren van het "healing environment"

- Veel minder verkeer over het terrein is ook gunstig voor het in de 3e fase realiseren van een tweede verbinding tussen Westerhout en Voorhout (zie Referentie 2).
- Tenslotte past dit voorstel in het lange termijn perspectief waarbij verkeer en parkeren aan de randen van de Hout plaats vinden.

Aangezien de parkeergarage ontsloten wordt vanaf de Wilhelminalaan, rechts van de Cadettenschool, zullen bewoners van de Metiusgracht hier geen hinder van ondervinden. De hinder zal kleiner zijn dan bij veel verkeer over het terrein naar de garage onder de tuin.

ANIMO acht de genoemde parkeervoorzieningen in het Ontwerp BP om diverse redenen niet acceptabel, en vindt dat de veel beter scorende optie onder de zusterflat als enige moet worden opgenomen in het definitieve Bestemmingsplan.

NWZ parkeren op de Harddraverslaan

In het Ontwerp BP wordt vastgehouden aan de huidige 140 plaatsen buiten het NWZ-terrein. Het betreft parkeervergunningen voor plaatsen op de Harddraverslaan, bij de Bloemenklok en in de Singelgarage.

Echter, in het Stedenbouwkundig Plan wordt bij uitgangspunten gesproken van "Brede, historische bomenlanen geven invulling aan de beleving van de plek" en "De Harddraverslaan vormt een klassieke, goed herkenbare, bomenlaan die de binnenstad verbindt met de Alkmaarder Hout". Verder wordt opgemerkt "De Wilhelminalaan . . . kan vanuit de stad worden gezien als de groene verbinding naar De Hout, maar is vanwege het ontbreken van een duidelijke langzaam-verkeerroute maar moeilijk als zodanig herkenbaar".

In 1995 zijn in een convenant (zie Referentie 4) afspraken gemaakt tussen MCA en de Gemeente Alkmaar over het verwijderen van de ziekenhuis parkeerplaatsen aan de Harddraverslaan. Dit is gedeeltelijk gerealiseerd aan de kop (Metiusgracht) en op het deel bij de woningen, maar er resteren nog 50 plaatsen op het deel ter hoogte van het ziekenhuis. Verwijdering van deze plaatsen is telkens uitgesteld in afwachting van de diverse (gepasseerde) bouwplannen van het ziekenhuis.

ANIMO vindt dat van de 140 plaatsen in ieder geval de 50 resterende plaatsen op de Harddraverslaan verwijderd moeten worden. Deze plaatsen liggen direct naast het wandelpad waarover bezoekers vanuit het centrum de Hout betreden. Het is onlogisch om wel een groene entree van de Hout te maken op de plek van de zusterflat en tegelijk de bezoekers hier te confronteren met rijen parkerende auto's.

Als de auto's weg zijn biedt dit allerlei kansen om de Harddraverslaan weer een andere functie te geven, zoals in het verleden het geval was. Een van de mogelijkheden is om de regionale fietsroute hier te laten lopen. Daardoor kunnen busverkeer en fietsers op de Wilhelminalaan gescheiden worden, wat veiliger is voor fietsers en beter voor de doorstroming van bussen.

Het verwijderen van de plaatsen aan de Harddraverslaan leidt ook tot een minder gecompliceerde situatie aan het begin van de Wilhelminalaan, waar in de toekomst de auto's het NWZ terrein op rijden. Het vermindert ook het autoverkeer dat vanaf de Harddraverslaan de Julianalaan oprijdt, ten gunste van busverkeer en (eventuele) ambulances aldaar.

Tenslotte verdwijnt daarmee de doorkruising van de ecologische corridor die over Harddraverslaan tot in de Voorhout loopt.

Na 20 jaar vertraging moet er nu zekerheid komen over het verwijderen van de plaatsen. Binnen het tijdsbestek van het nieuwe BP moet de verplaatsing gerealiseerd zijn, eventueel eerst naar de Singelgarage (1e fase) en definitief in een wat grotere (ondergrondse) parkeergarage op NWZ terrein (2^e fase). Daarmee wordt ook voldaan aan de wettelijke plicht voor elk bedrijf om het parkeren op eigen terrein te regelen.

ANIMO houdt de Gemeente aan eerdere afspraken over verwijderen van de parkeerplaatsen voor het ziekenhuis aan de Harddraverslaan. Verwijdering moet vastgelegd worden in het Bestemmingsplan, ook omdat het goed aansluit bij de uitgangspunten t.a.v. een groene entree en de verkeersafwikkeling alhier.

Bestaande parkeergarage

In het Ontwerp BP en Stedenbouwkundig Plan wordt op diverse plaatsen uitgegaan van vrijstaande monumenten, waaronder de Cadettenschool. Dit zou betekenen dat de huidige parkeergarage direct naast de Cadettenschool moet verdwijnen.

Vanuit het oogpunt van de kwaliteit van de vastgelegde groene verbinding, welke pal langs deze garage loopt, zou dit ook gewenst zijn.

Het zou ook voorkomen dat er verkeer over de Wilhelminalaan blijft rijden naar deze garage, terwijl het autoverkeer in de toekomst over het NWZ terrein zou moeten rijden naar de hoofdingang en nieuw aan te leggen parkeervoorziening.

Toch is de parkeergarage nog met een specifieke aanduiding opgenomen in het Ontwerp BP (zie Verbeelding). Teneinde zekerheid te geven over deze garage, en alle daarmee samenhangende effecten, zou de parkeergarage weg-bestemd moeten worden. Dit betekent dat deze uiterlijk in 2029 weg moet zijn (als het nieuwe bestemmingsplan afloopt). Tegen die tijd is er voldoende ruimte op het terrein ontstaan om de noodzakelijke parkeerplaatsen te scheppen (zie NZW parkeren op eigen terrein). Mogelijk is de parkeerbehoefte dan kleiner door de medische ontwikkelingen waaraan in het Ontwerp BP wordt gerefereerd.

Hoewel impliciet wordt uitgegaan van het verdwijnen van de parkeergarage wil ANIMO zekerheid hierover middels het weg-bestemmen in het Bestemmingsplan per uiterlijk 2028.

Parkeren bij Monumenten

In het Ontwerp BP wordt een Masterplan gepresenteerd waarbij in de twee monumenten ondersteunende afdelingen van NWZ worden ondergebracht, zoals kantoren en opleidingsfaciliteiten. De parkeerbehoefte van de gebruikers van de monumenten is onderdeel van de parkeernorm van 1250 parkeerplaatsen voor NWZ. Na aftrek van plaatsen elders resulteert dit in 860 te realiseren plaatsen in het plangebied van het Ontwerp BP.

Echter, voor de monumenten is de bestemming "Gemengd" vastgelegd. Daarmee kan de Gemeente, mocht gebruik door NWZ niet mogelijk blijken, besluiten om andere functies toe te staan, zoals dienstverlening, kantoren, horeca, hotel, wonen en culturele bestemmingen (zie Toelichting, blz. 24). In de regels is opgenomen dat alleen kan worden afgeweken ten behoeve van deze functies als wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid (Toelichting, blz. 53).

Dit zou er op neer komen dat als NWZ bijvoorbeeld Westerlicht afstoot er extra parkeerplaatsen in de Hout kunnen, of zelfs moeten, worden gerealiseerd. Feitelijk zou daarmee de parkeernorm voor het plangebied opgerekt worden. Door het afstoten zal ook de hoeveelheid verkeer op de Julianalaan toenemen, hetgeen de problemen alhier vergroot (zie punt Ontsluiting via Julianalaan). Als de Cadettenschool zou worden afgestoten zou het parkeren mogelijk plaatsvinden aan de voorzijde, waarbij dit autoverkeer kruist met het in- en uitgaand NWZ verkeer bij de zusterflat.

ANIMO is tegen de bestemming "Gemengd" voor Westerlicht en Cadettenschool als dit betekent dat bij eventueel afstoten van de monumenten door NWZ extra parkeerplaatsen mogen/moeten worden aangelegd. Vastgelegd moet worden dat de parkeerbehoefte van de nieuwe gebruikers van de monumenten opgevangen wordt binnen de in het Ontwerp BP vastgelegde parkeernorm van 1250 plaatsen, waarvan 860 binnen het plangebied.

7. Overige opmerkingen

Maximale bouwhoogte

De huidige maximale bouwhoogte van 20 meter is destijds vastgesteld op basis van inpassing van het ziekenhuis in de omringende Alkmaarder Hout [BP Westerhoutkwartier, 1985]. Met deze maximale hoogte blijven de gebouwen onder de boomtoppen. Het Ontwerp gaat uit van een variabele hoogte van 25 - 29 m (Toelichting, blz. 23).

De bouwhoogte speelt ook een rol bij de natuurbeleving van bezoekers aan het park, met name als de bomen kaal zijn en hoge gebouwen het zicht op de hemel ontnemen. Verder kan hoge bouw de groeiomstandigheden in de Westerhout aantasten door reductie van de hoeveelheid zonlicht.

ANIMO is tegen een zodanige verhoging van de bouwhoogte dat deze de natuurbeleving van bezoekers aan het park aantast of invloed heeft op de groeiomstandigheden. Slechts in geval van een aantoonbare overall verbetering van natuurbeleving en groeiomstandigheden in de Alkmaarder Hout kan enige aantasting geaccepteerd worden.

Aantasting Hout bij Julianalaan

Dit betreft allereerst het mogelijke kappen van bomen en struiken voor de aanleg van aparte fietspaden langs de Julianalaan. Volgens het Ontwerp BP past het aan te passen profiel binnen de beschikbare ruimte, en is dit profiel geschikt om zowel huidig autoverkeer, fietsers en ambulances te faciliteren. ANIMO betwijfelt de veiligheid voor fietsers als ambulances hier met hoge snelheid rijden. Anderzijds betwijfelt ANIMO de ongehinderde toegankelijkheid voor ambulances gezien de vele fietsers en auto's op sommige momenten.

ANIMO gaat er vanuit dat dan alsnog de Julianalaan aangepast moet worden en dat dit ten koste zal gaan van bomen langs de Julianalaan.

Het Ontwerp BP spreekt van aanpassingen in de te maken bocht door het ambulance verkeer (Toelichting, blz. 12). Het zou slechts een smalle extra uitvoegstrook betreffen. Hier geldt echter hetzelfde als bij het profiel van de Julianalaan. Als er toch problemen ontstaan bij de afslag zullen alsnog ingrijpendere maatregelen genomen moeten worden, waarbij zeer waarschijnlijk wel bomen zullen sneuvelen.

ANIMO sluit een substantiële aantasting van het groen langs de Julianalaan niet uit wanneer er in de toekomst toch problemen optreden met de veiligheid van fietsers en/of de doorstroming van ambulances. Om mogelijke aantasting te voorkomen moet vermindering van niet-bestemming verkeer door de Hout (auto-arme Julianalaan) als hard uitgangspunt vastgelegd worden in het definitieve Bestemmingsplan.

Water en compensatie

In het Masterplan van het Ontwerp BP wordt de bestaande sloot tussen Westerlicht en het ziekenhuis gedempt. Dit is strijdig met het Westerhout convenant (zie Referentie 3) waarbij handhaving van de sloot en de beide groene oevers centraal staan. De sloot op de grens van (huidige) Westerhout en ziekenhuis wordt ook gedempt, met mogelijk een negatieve invloed op de grondwaterstand in de Westerhout. Dit wordt in het ontwerp BP erkend; er wordt als voorwaarde gesteld dat eerst hydrologische onderzoek wordt uitgevoerd. Verder wordt gesproken over het aanleggen van een nieuwe sloot in de Westerhout, maar het is onduidelijk hoe deze aansluit op bestaand water en of dit ten koste gaat van de bomen.

Het huidige systeem van vijver en sloten heeft decennia lang goed gefunctioneerd wat betreft afvoer van overtollig water en handhaving van een goede grondwaterstand in het park. Daarom is de minst risicovolle aanpak voor natuur en mensen het handhaven van de bestaande waterstructuur. In de 0-variant van ANIMO wordt deze structuur gehandhaafd en op een aansprekende wijze gekoppeld aan de nieuwbouw in de Hout.

Het dempen van de sloot is een essentieel onderdeel van het Masterplan. Zolang de toelaatbaarheid van het dempen niet is aangetoond met een hydrologisch onderzoek kan het Masterplan niet gepresenteerd worden als een volwaardig plan voor de nieuwbouw.

Wat betreft compensatie is de beste manier van anticiperen op toekomstige wateroverlast het vergroten van het water opnemend vermogen van het NWZ terrein. Dus een maximale vergroening van het terrein, hetgeen ook vanuit de "healing environment" gewenst is.

Externe veiligheid

Met betrekking tot het aspect externe veiligheid worden in de toelichting (blz. 35-36) geen belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkeling in het plangebied voorzien. Echter, er vliegen sinds enkele jaren duizenden vliegtuigen per jaar op minimale hoogte over het ziekenhuis om te landen op Schiphol. Het neerstorten van een vliegtuig op/bij de NWZ zou gezien het grote aantal (behoefte) personen, in combinatie met het wegvallen van de medische opvangmogelijkheden, leiden tot situatie die strijdig is met het beleid t.a.v. beheersing van calamiteiten en beperking van groepsrisico's.

ANIMO vindt dat de risico's van vliegverkeer over het ziekenhuis nader bekeken moeten worden in het kader van het vaststellen van het definitieve Bestemmingsplan.

Cumulatie met andere projecten

In het ontwerp BP wordt bij M.e.r beoordeling een tabel gepresenteerd (blz. 49) waarin de nieuwbouw in de Hout (project) wordt beoordeeld op een aantal aspecten. Bij het aspect "cumulatie met andere projecten" wordt gesteld "Er zijn geen projecten in de omgeving die

in combinatie met het project Noordwest Ziekenhuis Alkmaar kunnen leiden tot extra effecten”.

Echter, momenteel loopt een procedure voor vestiging van een hotel in de voormalige gevangenis Schutterswei. Vestiging van een hotel alhier betekent extra autoverkeer over de Julianalaan. Dit vergroot de reeds verwachte problemen met de inpassing van ambulances en (extra) verkeer naar de HAP (zie Ontsluiting via Julianalaan).

ANIMO vindt dat de hotelontwikkelingen bij Schutterswei ten onrechte niet betrokken zijn in het Ontwerp BP. Autoverkeer voor het hotel moet meegenomen worden in de besluitvorming over de ontsluiting van ambulances en HAP bezoekers via de Julianalaan.

Deze zienswijze is mede bedoeld om gebruikt te worden bij het nog lopende overleg in de Klankbordgroep. Daarom heeft ANIMO waar mogelijk alternatieven naar voren gebracht. Wij hopen dat de Gemeente Alkmaar (en NWZ) deze serieus nemen. Ook hopen wij meer zekerheid en duidelijkheid te krijgen over de vele nog niet besloten zaken in het Ontwerp BP.

Hoogachtend,

.....

P.G.M. Boonekamp
(plv. voorzitter/penningmeester)
ANIMO
p.a. Wilhelminalaan 15
1815JD Alkmaar

Bijlagen:

1. Overzicht parkeerlocaties in/rond de Hout
2. Afspraken over de aanpak in de Afwegingsnota varianten NWZ nieuwbouw, juli 2017

Referenties:

1. De Alkmaarder Hout – Ontwikkelingsvisie, INBO, Oktober 2010 (in uw bezit)
2. Te gast in de Hout – Wensbeeld voor nieuwbouw in een oude omgeving, ANIMO en diverse bewonersorganisaties rond het ziekenhuis, Maart 2017 (in uw bezit)
3. Convenant herinrichting terrein stichting Westerhout, 2001 (in uw bezit)
4. Convenant parkeren Gemeente Alkmaar en MCA, 1995 (in uw bezit)
5. 0-variant en toelichting van insprekers in de Klankbordgroep, mei 2017 (in uw bezit)
6. Inspraak bij Commissie RO 6 juli 2017 t.a.v. Ontwerp BP NWZ (in uw bezit)
7. Tussen ambulance en huisarts, NIVEL, mei 2016
8. Ontwikkelingen op de huisartsenpost, NIVEL, Januari 2017
9. Sluipverkeer door de Alkmaarder Hout en aanvullende maatregelen bij afsluiting, ANIMO, MBA en KNNV, 1999 (www.animo-alkmaar.nl).

Bijlage 1: Overzicht parkeerlocaties in de Hout

(zichtbaar vanuit de Hout en/of effect op verblijfskwaliteit)

1. Harddraverslaan
2. Naast Huize Voorhout, langs voetpad
3. Voorzijde Cadettenschool
4. Parkeergarage bij hoofdingang (direct naast Cadettenschool)
5. Parkeerterrein tussen tuin en hoofdingang
6. Wilhelminalaan tussen Julianalaan en Bloemenklok
7. Langs Julianalaan ter hoogte van woningen
8. P8-terrein rechts van Westerlicht
9. Achterzijde Schutterswei, nabij Nieuwe Hout
10. Rond eerdere nieuwbouw op de Kraakmantuinen
11. Singelgarage (ingang vanuit de Hout)

Bijlage 2: Afspraken over de aanpak in de Afwegingsnota varianten NWZ nieuwbouw

In de vergadering van de Commissie RO op 6 juni 2017 is bij het agendapunt Ontwerp Bestemmingsplan NWZ door diverse insprekers het uitwerken van de 0-variant aan de orde gesteld. Daarbij is door de wethouder toegezegd dat er een door NWZ op te stellen Afwegingsnota komt waarin alle varianten, zowel die van NWZ zelf als de 0-variant van ANIMO, bekeken worden.

In de Klankbordgroep is de 0-variant van Animo beoordeeld door NWZ waarbij echter alleen enkele negatieve punten zijn genoemd, en niet de ook aanwezige positieve punten. De negatieve punten zijn vaak kwalitatief (looplijnen langer) terwijl het van belang is of het verschil 2% is of 20% en hoe dit zich verhoudt tot de huidige situatie. Ook is niet gekeken of de nadelen van de 0-variant oplosbaar zijn via b.v. een beperkte investering.

ANIMO kan op dit moment niet aantonen dat de 0-variant een volwaardig alternatief is voor het Masterplan van NWZ maar wil wel dat in de Afwegingsnota op de juiste wijze een vergelijking wordt gemaakt tussen de 0-variant van Animo en het Masterplan van NWZ.

Daarom willen wij afspraken maken over de wijze van afweging in de nota:

- het onderwerp bij de vergelijking: de nieuwbouw in de Hout (m.n. fase 1), incl. zaken zoals ontsluiting en parkeren die ook buiten het gebied van het bestemmingsplan kunnen vallen
- alle relevante beoordelingscriteria: bouwvolume, looplijnen, etc. maar ook de effecten op de natuur (niet alleen m2 kappen/compensatie, maar ook kwaliteit flora en fauna), kwaliteit ecologische corridor (bij kruising met ontsluiting ambulances), effecten op verblijfskwaliteit in de Hout (geluid, lichtvervuiling, publieke toegankelijkheid) en de kosten.
- kwantificering en relevantie: b.v. procentuele verschillen bij lengte van looplijnen en aantal extra doden dat dit tot gevolg zou hebben t.o.v. de huidige situatie.
- beschikbaar stellen achterliggende studies, b.v. functioneel indelingsplan 1e fase nieuwbouw.
- hanteren van de juiste reikwijdte (scope): bij kosten niet alleen kijken naar de extra kosten voor de nieuwbouw zelf, maar ook naar de kostenbesparingen elders (b.v. niet aankopen van een deel van de Westerhout en geen kosten voor compensatie)
- een vergelijkbaar niveau van optimalisatie als in het Masterplan, dat het resultaat is van een uitgebreid optimalisatieproces. Voor de 0-variant betekent dit dat bij punten die in eerste instantie negatief uitvallen gekeken wordt wat er met extra maatregelen nog aan te doen is.

Deze vereisten voor een goede vergelijking van varianten komen b.v. voor in MER-procedures (zie InfoMil-site, Milieu Effect Rapportage: "Voor een goede MER en een goede besluitvorming is het noodzakelijk de alternatieven gelijkwaardig te behandelen. Dit betekent uiteraard een gelijke mate van uitwerking en detaillering, maar ook een gelijkwaardige inspanning om alternatieven zodanig te maken dat ze probleemoplossend zijn en de milieugevolgen worden beperkt").

Deze randvoorwaarden kunnen verder ingevuld worden in een overleg tussen insprekers en NWZ bij de start van het schrijven van de Afwegingsnota.